

Repliker och kommentarer

I den här avdelningen välkomnas kommentarer till tidigare bidrag och korta inlägg med ekonomisk politisk anknytning

ANDERS J CARLBERG

Inte bröd allena – replik till Sören Wibe

”Att segra ihjäl sig” betyder nog för de flesta av oss att dö av den utmattning av resurser som framgången kräver, att bryta målnöret först men falla ned död i hjärtinfarkt strax bakom det. Kanske är det en bra beskrivning av vår civilisations dilemma, även om det knappast är den innebörd av uttrycket som Sören Wibe har i åtanke i sin ledare i *Ekonomisk Debatt* nr 2/1987 (Wibe [1987]).

Framtidsoptimism grundar sig inte i första hand, vilket Wibe tycks hävda, på den tillfredsställelse den törstige ökenvandrandaren känner vid konsumtion av en enda skopa vatten. Ökenvandrandaren, eller för att ta ett verkligare exempel den svältande etiopierns, tillfredsställelse är tillfällig. Den får honom att hoppas på överlevnad ytterligare några timmar, men ändrar inte på de grundläggande förhållanden – sanden, hettan, resursbristen – som förmörkar hans framtidsutsikter.

Det ligger i den samtida konsumtionens natur att den inte utgör någon garanti för framtida konsumtion på någon

viss nivå. Det faktum att vi ”under en tidsrymd som är mindre än ett ögonblick i mänsklighetens historia har befriats från de flesta av mänsklighetens gissel” lovar varken fortsatt befrielse eller historiska framsteg utan kostnader. Jag tänker naturligtvis på obalanser i fördelning, på resurshushållning och externaliteter.

Ytterligare en aspekt som vi har att förstå när vi försöker förklara varför ”futurismen är den mest avlägsna av ideologier” trots ”de väldiga framsteg som industrialism och teknik åstadkommit”, är människans upplevelse av snabba förändringar i sina livsbetingelser. Den storm vi kallar framåtskridande, för att låna Walter Benjamins uttryck, har under Wibes ”ögonblick i mänsklighetens historia” ryckt upp miljontals svenskar med rötterna från det kulturlandskap de levt av och med under århundraden. Det är mot den relativa tryggheten och det beständiga livsmönstret i en i huvudsak cirkulär tidsuppfattning, som värdet av befrielsen från de eviga gisseln skall vägas.

Visst är bilden sliten, Sören Wibe, men det är ju för att den innehåller så mycket sanning.

ANDERS J CARLBERG är Fil kand, verksam vid regionalekonomiska enheten, länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län.

Referenser

Wibe, S. [1987], ”Att segra ihjäl sig”. *Ekonomisk Debatt*, Årg 15, nr 2.